

STATISTIK & ANALYS

Stig Forneng
2004-08-26

Delårsrapporterna från universitet och högskolor:

Tre fjärdedelar av lärosätena räknar med minusresultat

Tre fjärdedelar av universiteten och högskolorna räknar med att gå back under 2004. Det visar delårsrapporterna som avlämnades till regeringen i mitten av augusti. För alla lärosätena tillsammans handlar det om ett minusresultat på drygt 800 miljoner kronor.

Huvudförklaringen till minusresultaten är höga studenttal som innebär att lärosätena inte får betalt för alla studenter de utbildar, men det kärva ekonomiska läget har också påverkat forskningsfinansieringen negativt. Dessa båda faktorer tillsammans innebär att kostnaderna har stigit snabbare än intäkterna.

Fortsatt ökning i studenttal

Totalt räknar lärosätena med att antalet studenter ökar med knappt en halv procent 2004 jämfört med 2003. Det är en snabb nedväxling från en ökningstakt på ungefär fyra procent per år under de senaste fem åren. Men nedväxlingen är alltså inte tillräckligt snabb för att kostnaderna helt ska matcha intäkterna.

För studenter som söker till högskolan innebär åtstramningen att det blir svårare att få plats. För att hålla tillbaka utbildningsvolymen tvingas de flesta lärosätena att dra ner på nybörjartalen, trots köer av sökande till många utbildningar.

Inbromsningen sker samtidigt som antalet sökande ökar – och sannolikt kommer att fortsätta öka eftersom årskullarna nu växer snabbt. Fram till år 2010 ökar antalet 20-åringar med trettio procent.

Stor överproduktion

Alla lärosäten utom tre, Uppsala universitet, Umeå universitet och Blekinge tekniska högskola, räknar med att utbildningsvolymen, antalet helårsstudenter och antalet helårsprestationer, kommer att överstiga det så kallade takbeloppet, dvs. det högsta belopp som riksdagen har avsatt för ersättning till respektive lärosäte, för år 2004.

Totalt pekar lärosätenas prognoser på studenttal som ligger nära fem procent över takbeloppet. Det innebär en överproduktion värd cirka 750 miljoner kronor. Av

överproduktion kan runt 170 miljoner kronor finansieras av oförbrukade anslag för tidigare år, men nära 600 miljoner kronor förblir ofinansierade.

Oförbrukade anslag från tidigare år är också förklaringen till att några lärosäten visar prognoser som pekar mot att utbildningsvolymen kommer att överstiga takbeloppet för år 2004 med tio procent eller mer.

Minus för naturvetenskap och teknik

Utbildningsvolymen inom naturvetenskap och teknik som har haft hög prioritet under de senaste 10–15 åren går mot den allmänna trenden. Antalet helårsstudenter inom dessa båda områden bedöms minska med cirka 4 procent jämfört med år 2003. Men efter den starka expansionen av utbildningen inom de tekniska och naturvetenskapliga områdena så svarar dessa båda områden för ungefär 28 procent av hela utbildningsvolymen.

Prognos för ekonomiskt resultat samt utbildningsvolym i förhållande till takbelopp år 2004

Lärosäte	Totalt för lärosätet			Grundutbildningen				
	Prognos för resultat 2004 milj kr	Prognos för omslutning milj kr	Balanserat resultat* milj kr	Takbelopp 2004 milj kr	Prognos för 2004 milj kr	Avvikelse %	Prognos för antal helårsstudenter	Förändring i antal helårsstudenter, %
Uppsala universitet	-88,2	4 113	335,0	1113,7	1100,2	-1,2	20 871	0,1
Lund	-271,9	5 106	545,0	1421,1	1485,1	4,5	27 565	2,9
Göteborg	15,0	4 176	170,6	1395,7	1467,0	5,1	25 200	-2,9
Stockholm	-27,3	2 721	169,5	854,5	922,9	8,0	23 155	-1,6
Umeå	-84,0	2 883	373,3	986,2	979,8	-0,7	16 017	-0,8
Linköping	-25,0	2 507	166,9	1086,7	1121,3	3,2	18 575	2,3
Karolinska institutet	-88,5	3 775	325,1	482,1	497,8	3,2	5 397	1,7
KTH	10,0	2 816	32,2	877,8	889,8	1,4	12 350	0,8
Chalmers	-40,0	2 170	72,5	614,8	645,0	4,9	8 750	-0,9
Luleå	-26,0	1 242	74,8	534,1	551,1	3,2	8 225	1,6
SLU**	-40,3	2 276	40,7				3 375	-2,5
Karlstad	-14,5	808	57,4	445,4	498,1	11,8	9 200	9,5
Växjö	-10,3	673	107,9	374,7	422,7	12,8	8 577	-3,6
Örebro	-27,0	861	92,2	514,7	555,2	7,9	9 603	0,1
Summa	-718,0	36 127	2 563	10 701,6	11 135,9	4,1	196 860	0,3
Blekinge tekn högsk	0,0	383	26,4	200,8	192,3	-4,2	2 920	2,6
Borås	-9,1	440	16,3	323,9	338,5	4,5	5 318	-10,4
Dalarna	-6,7	442	29,0	317,4	323,5	1,9	5 740	-3,5
Gotland	0,0	151	-9,9	88,0	92,6	5,3	1 822	3,5
Gävle	-14,6	493	46,8	331,0	335,4	1,3	6 418	1,3
Halmstad	-5,3	369	61,2	258,3	275,1	6,5	5 547	4,1
Jönköping	9,5	569	37,3	365,3	391,0	7,0	7 112	-2,8
Kalmar	-25,1	608	85,1	356,1	380,5	6,8	6 479	-0,2
Kristianstad	-1,3	375	29,9	288,1	304,2	5,6	5 614	4,3
Skövde	-6,2	295	66,0	235,1	266,2	13,2	4 441	8,6
Trollhättan/Uddevalla	-4,7	330	9,2	240,9	253,7	5,3	4 727	-0,6
Idrottshögskolan***			21,3	44,3	46,4	4,8	440	6,3
Lärarhögskolan	-13,7	583	135,5	387,9	426,8	10,0	7 296	0,7
Malmö	-40,5	916	111,3	587,2	628,7	7,1	11 244	-1,6
Mitthögskolan	11,8	798	9,3	415,5	454,5	9,4	8 356	2,9
Mälardalen	6,9	685	29,6	508,6	519,2	2,1	8 810	2,8
Södertörn	10,0	505	14,2	224,2	255,1	13,8	6 915	3,4
Summa	-89,1	7 941	718	5 172,7	5 483,7	6,0	99 199	0,5
Totalt	-807,1	44 068	3281,5	15 874,3	16 619,6	4,7	295 673	0,4

* Balanserat resultat vid ingången i år 2004, dvs. summan av kapitalförändring år 2003 och balanserad kapitalförändring enligt respektive lärosätes årsredovisning för år 2003.

** För SLU, Sveriges lantbruksuniversitet, anges inget takbelopp.

*** Idrottshögskolan lämnar ingen delårsrapport.

Anmärkning: De konstnärliga högskolorna har lämnats utanför sammanställning, då de inte lämnar delårsrapport.